

Sygn.akt III AUa 691/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2014r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bohdan Bieniek (spr.)

Sędziowie: SA Maria Jolanta Kazberuk

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 października 2014 r. w B.

sprawy z odwołania M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 stycznia 2014 r. sygn. akt IV U 3331/13

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 691 /14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 27 czerwca 2013 roku, znak: (...) odmówił M. P. prawa do emerytury w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył M. P.. Wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury, albowiem zaliczenie do okresy pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej pozwala na przyznanie świadczenia.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 7 stycznia 2014r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał M. P. prawo do emerytury od dnia 1 maja 2013r.

Wydanie orzeczenia poprzedziły następujące ustalenia. W okresie od dnia 2 maja 1974 roku do dnia 31 października 1989 roku odwołujący był zatrudniony w Zakładach (...) w(...). Zakład (...) w M. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego. W tym czasie w okresie od dnia 24 października 1979 roku do dnia 6 kwietnia 1982 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową. W czasie pełnienia służby wojskowej ubezpieczony jeździł samochodem S. (...) z przyczepą. Po odbyciu służby wojskowej wrócił na stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego do macierzystego zakładu pracy.

W dniu 20 maja 2013 roku M. P., mający prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Pozwany decyzją z dnia 27 czerwca 2013 roku odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu wskazał, że skarżący udowodnił okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze: 27 lat, 1 miesiąc i 23 dni, ale nie wykazał 15-letniego okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie jest zasadne. Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2013, 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku (skarżący urodził się w dniu (...)) przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 tj. 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn tj. 15 lat oraz udowodnili okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat dla mężczyzn. Ponadto emerytura, o której mowa powyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2 ustawy).

Dla celów ustalenia powyższych uprawnień za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym wyżej mowa, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom tym przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Dalej Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że przepisami dotychczasowymi określającymi wiek emerytalny pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom tym przysługuje prawo do emerytury, są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 83, nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz wydanych na jego podstawie innych aktów prawnych (delegacja ustawowa: § 2 cytowanego rozporządzenia).

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w przedmiotowym rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§ 2 ust. 1 cytowanego rozporządzenia).

Mając na uwadze powyższe Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż wnioskodawca ukończył wymagany prawem wiek oraz udokumentował okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 27 lat, 1 miesiąc i 23 dni oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Sporna pozostaje natomiast okoliczność czy okres odbywania przez skarżącego służby wojskowej należy zaliczyć do okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Szukając odpowiedzi na tak postawione pytanie Sąd I instancji odwołał się do poglądów judykatury i wskazał, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6.04.2006 roku, III UK 5/06, OSN 2007/7-8/108). W najnowszym orzecznictwie Sąd Najwyższy podtrzymał tą tezę wskazując, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 roku) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16.10.2013 roku, II UZP 6/13). Podobnie Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 11 lipca 2013 roku, III AUa 2117/12, ocenił, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia.

W realiach rozpoznawanej sprawy wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach, gdyż pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego. Po odbyciu tej służby odwołujący w ustawowym terminie tj. następnego dnia, zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia.

Powyższy okres służby w wymiarze: 2 lata, 5 miesięcy i 14 dni wraz z uwzględnionym okresem pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych: 13 lat i 17 dni w łącznym wymiarze ponad 15 lat, stanowi łącznie wymagany okres zatrudnienia co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach uprawniający do przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury na podstawie przepisu art. 32 w związku z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2013, 1440 ze zm.) oraz § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 83, nr 8, poz. 43 ze zm.) od dnia 1 maja 2013 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie - art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 orzekł jak w wyroku.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł pozwany, zaskarżając w całości rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego i wskazując na naruszenie prawa materialnego

- art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych [Dz. U z 2013r. poz.1440 t.j.] w związku z § 2 ust.1 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 83, nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż okres służby wojskowej pełnionej przez ubezpieczonego jest okresem pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe skarżący domagał się zmiany zaskarżonego orzeczenia i oddalenia odwołania od decyzji organu rentowego.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący podniósł, że wcześniejsza emerytura przysługuje tylko w razie faktycznego wykonywania pracy wymienionej w rozporządzeniu. Tymczasem w czasie służby żołnierz nie świadczy pracy. Ponadto w wyroku SN z dnia 7 grudnia 2010r. I UK 203/10 wspomniano, że przepisy o zasadniczej służbie wojskowej nie regulują kwestii zaliczenia wojska do okresów ubezpieczenia. Wskazana w uzasadnieniu Sądu Okręgowego uchwała SN z dnia 16.10.2013r. obejmuje swym zakresem okres pełnienia służby w latach 1971-73, a wnioskodawca pełnił służbę wojskową w od 24.10.1979 r. do 06.04.1982r. Z tych względów apelacja jest zasadna.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja organu rentowego nie jest zasadna. Okoliczności faktyczne sprawy nie są sporne i zamykają się istotnym ustaleniem, że w okresie od dnia 24 października 1979r. do dnia 6 kwietnia 1982r. wnioskodawca pełnił zasadniczą służbę wojskową. Doliczenie tego okresu do sumy lat pracy w szczególnych warunkach realizuje stawiany przez prawo warunek 15 letniego zatrudnienia. Pozostałe przesłanki otwierające drogę do uzyskania emerytury w myśl art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych [dalej powoływana jako ustawa emerytalna] nie były kwestionowane przez skarżącego. Nadto Sąd Okręgowy w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia analizował szczegółowo przesłanki związane z wiekiem, ogólną liczbą okresów składkowych i nieskładkowych. Stąd jednym spornym elementem pozostawał staż pracy w szczególnych warunkach, do której Sąd pierwszej instancji zaliczył wnioskodawcy okres służby wojskowej od 24.10.1979r. do 6.04.1982r.

Akceptując kierunek rozstrzygnięcia trzeba jednak podkreślić, iż pisemne motywy zaskarżonego orzeczenia nie odwołują się do wówczas obowiązujących przepisów prawa, lecz ograniczają się do poglądów judykatury, w szczególności orzeczenia SN z dnia 6.04.2006r. w sprawie III UK 5/06 oraz z dnia 16.10.2013r. w sprawie II UZP 6/13,

jak i wyroku SA w Gdańsku z dnia 11 lipca 2013 roku w sprawie III AUa 2117/12. Przytoczone wyżej przykłady dotyczą okresu odbywania służby wojskowej w innym przedziale czasowym, niż miało to miejsce w przypadku wnioskodawcy. Generalnie zamykają się przedziałem czasowym od 1965r. do 1974r. i obecnie na skutek uchwały składu 7 sędziów SN z dnia 16.10.2013r. nie budzi wątpliwości konieczność uwzględnienia tej służby w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) Natomiast skarżący słusznie wskazuje, iż wnioskodawca służbę wojskową odbył w innych latach, a obowiązujące podstawy prawne uległy zmianie. Nie oznacza to jednak, że powołana wyżej uchwała SN wyznacza końcową datę pełnienia służby wojskowej [31.12.1974r.] podlegającą uwzględnieniu jej do pracy w warunkach szczególnych. Rysuje się zatem konieczność szerszej analiza spornego zagadnienia w sprawie.

Po pierwsze, warunkiem zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach jest sam fakt tej służby, a nie wykonywania prac w warunkach szczególnych w okresie jej pełnienia. Zatem na zasadzie fikcji prawnej ów okres podlega uwzględnieniu przy obliczaniu niezbędnej ilości okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych. Nie ma zatem znaczenia, czy w okresie jej pełnienia ubezpieczony wykonywał prace wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wykonywanie rodzajowo tożsamyh czynności nie miało miejsca w ramach realizacji pracowniczego zobowiązania, a tym samym nie dowodzi o konieczności uwzględnienia tego okresu do emerytury.

Po wtóre, zaliczenie zasadniczej służby zawodowej nie odbywa się na podstawie przepisów ustawy emerytalnej, czy też przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.03.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 83, nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz wydanych na jego podstawie innych aktów prawnych, lecz na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1967r.o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz wydanych przepisów wykonawczych. Analiza tych ostatnich norm prawa materialnego dowodzi, iż ulegały one licznym nowelizacjom. Dlatego decydujące znaczenie w sprawie mają regulacje prawne obowiązujące w okresie odbywania służby wojskowej. [vide wyrok SN z dnia 9 marca 2010r. I UK 333/09 niepublikowany].

W związku z tym przypomnieć należy, iż wnioskodawca odbywał służbę wojskową od dnia 24 października 1979r. do dnia 6 kwietnia 1982r. Wówczas nie obowiązywał już art. 108 ustawy z dnia 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, bowiem od dnia 1 stycznia 1975r. w związku z wejściem w życie Kodeksu pracy dokonano nowelizacji tego przepisu. Zakres nowelizacji nie powodował radykalnej zmiany, gdyż nadal czas odbywania zasadniczej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby pracownik podjął w niej zatrudnienie. Istotna w sprawie pozostaje zaś kolejna nowelizacja, która została dokonana ustawą z dnia 28 czerwca 1979r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 15, poz. 97). Przedmiotowa regulacja w art. 107 ust.1 stwierdzała, że pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Taki stan prawny obowiązywał od dnia 1 września 1979r. Następnie w związku z ogłoszeniem tekstu jednolitego ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej [Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) dokonano przesunięcia kwestii zaliczenia służby wojskowej do uprawnień ze stosunku pracy do art. 120 ustawy. Zgodnie z ust.1 wyżej powołanego przepisu, pracownikowi który, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych.

Z kolei pracownikowi ,który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wlicza się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych.[ust.3].

Prawidłowa wykładnia art. 120 ust.1 powinna uwzględniać następujące okoliczności. Przede wszystkim należy mieć na uwadze przymus służby wojskowej. Taki stan rzeczy powodował, iż pracownik wykonujący pracę w szczególnych warunkach [jak ubezpieczony] otrzymywał kartę powołania i nie mógł kontynuować pracowniczego zobowiązania. Można zatem powiedzieć, że z punktu ciężkości służby wojskowej nie ma znaczenia moment jej odbycia. Do tego wykładnia historyczna [wcześniej obowiązujące przepisy prawa] akceptowały zaliczenie tej służby do pracy w szczególnych warunkach, co przy aktualnej zasadzie równego traktowania ubezpieczonych [vide art.2a ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych Dz. U z 2013r. poz.1442 tj.] skłania do zaliczenia tej służby również w okresie odbywania jej przez wnioskodawcę. Nie można zapomnieć, że ostatecznie ubezpieczony poprzez wieloletnią pracę i służbę wniósł swój wkład do systemu ubezpieczeń społecznych.

W końcu wykładnia systemowa art. 120 ust. 1 i ust.3 ustawy z dnia 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej przemawia za trafnością rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego. Posłużenie się w ust.1 zwrotem „przepisów szczególnych” upoważnia do wniosku, iż chodzi w tym wypadku o uprawnienia emerytalne, jako uprawnienia szczególne. Przecież ust.3 posługuje się *expressis verbis* określeniem uprawnień emerytalno-rentowych. Nie ma żadnych aksjologicznych przesłanek do wartościowania uprawnienia żołnierza, który wrócił do pracy w ciągu trzydziestu dni od zakończenia służby wojskowej [ust.1], od sytuacji żołnierza, który podanie o powrót do pracy złożył po upływie tego terminu [ust.3], a tym samym czas odbywania służby wlicza się do uprawnień emerytalno-rentowych. Emerytura w obniżonym wieku emerytalnym jest uprawnieniem szczególnym, które utrzymano w zreformowanym systemie emerytalnym, jako możliwość zaprzestania pracy z uwagi na wykonywanie jej w warunkach znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zaprzestanie tej pracy z uwagi na obowiązek odbycia zasadniczej służby wojskowej nie powinno niweczyć biegnącego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, tak jak to miało miejsce w przypadku odwołującego. Zaprezentowany kierunek wykładni zaaprobował Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 20 marca 2013r. w sprawie I UK 544/12, lex 1383246], wskazując że „wszelkie uprawnienia związane z zatrudnieniem” to także uprawnienia wynikające z ubezpieczenia społecznego, a więc okres zasadniczej służby wojskowej zaliczony na wskazanych warunkach do okresu zatrudnienia (stosunku pracy) trzeba traktować w prawie ubezpieczeń społecznych tak, jak okres podlegania ubezpieczeniu z tytułu stosunku pracy.

Również rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 7 września 1979 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej oraz członków ich rodzin. [Dz. U z 1979r. nr 21 poz. 125] w § 4 przewidywało, iż w razie podjęcia pracy w ciągu 30 dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej w innym zakładzie pracy niż zakład, w którym pracownik był zatrudniony w dniu powołania do służby, do okresu zatrudnienia w nowym zakładzie pracy, oprócz służby wojskowej, zalicza się również okres zatrudnienia w poprzednim zakładzie pracy. Oceny tej nie zmienia brak odpowiedniego zapisu na wzór poprzednio obowiązującego § 5 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku obrony. Skarżący eksponując przepisy rozporządzenia [aktu niższej rangi od ustawy] zapomina o niezmienionym aż do 2005r. brzmieniu art. 120 ust.3 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, który zobowiązywał do wliczania okresu odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych.

W końcu w oceniając globalnie kierunek orzecznictwa SN można zaobserwować stanowisko korzystne dla ubezpieczonych, które to wyraża zapatrywanie, że okres służby wojskowej jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej z 1998r., ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. (vide wyrok SN w sprawie I UK 399/11). Z kolei w wyroku SN z dnia 20 marca 2013r. w sprawie I UK 544/12 zaaprobowano zaliczenie służby wojskowej pełnionej w latach osiemdziesiątych do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze można stwierdzić, że okres pełnienia zasadniczej służby wojskowej po dniu 1 września 1979r. w okresie obowiązywania art. 120 ust. 1 i 3 ustawy z dnia z dnia 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej [Dz.U.1979.18.111 j.t.] uwzględnia się do okresu pracy w szczególnych warunkach

albo szczególnym charakterze niezbędnego do przyznania emerytury w myśl art. 184 w związku z art. 32 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych [Dz. u z 2013r. poz.1440]

Wobec powyższego apelacja pozwanego podlega oddaleniu z mocy art. 385 kpc.